

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๓๒/๒๕๕๖

วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดส่งความเห็นในคดีหมายเลขคำที่ อ.๕/๒๕๕๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑
ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ฟ้องคดีทั้งหกคนประกอบด้วย นายเรวัต แสงสุริยงค์ ที่ ๑ นายบุญเชิด หนูอ้อม ที่ ๒
นายประสงค์ ทุงแก้ว ที่ ๓ นายรัชชัย เอี่ยมไพโรจน์ ที่ ๔ นายประเสริฐ มีรัตน์ ที่ ๕ และ
นายพงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ ที่ ๖ เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ยื่นฟ้องนายก
สภามหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และสภามหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อ
ศาลปกครองระยองว่า ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา
ว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่ง
คุณสมบัติ วิธีการสรรหา อำนาจและหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของหัวหน้าส่วนงาน พ.ศ. ๒๕๕๑
และข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑

- ๒ -

เป็นการลิดรอนสิทธิของข้าราชการที่เคยได้รับ มีผลให้ข้าราชการมีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ไม่เท่าเทียมกับพนักงานมหาวิทยาลัยบูรพา

ศาลปกครองระยองพิจารณาแล้วมีคำพิพากษาให้เพิกถอนข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ (๑) ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้แทนคณาจารย์ต้องมีคุณสมบัติเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายผู้สอน เนื่องจากออกเกินกว่าที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้อำนาจไว้ โดยให้เพิกถอนมีผลนับแต่วันศาลมีคำพิพากษา คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก คู่ความทั้งสองฝ่ายอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองระยองต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาอุทธรณ์ของคู่ความทั้งสองฝ่ายแล้วเห็นว่า เดิมมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จึงมีสถานภาพเป็นข้าราชการ ซึ่งรวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยด้วย ต่อมามหาวิทยาลัยบูรพาได้เปลี่ยนสถานะไปเป็นหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ โดยให้โอนทั้งข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของมหาวิทยาลัยบูรพาเดิม มาเป็นข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานมหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทำให้มหาวิทยาลัยยังประกอบไปด้วยบุคลากรซึ่งเป็นข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานมหาวิทยาลัยอยู่เช่นเดิม และแม้ว่าตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะให้ข้าราชการหรือลูกจ้างเดิมสามารถแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยได้ก็ตามแต่ก็มีได้เป็นบทบังคับเด็ดขาด ในส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของมหาวิทยาลัยนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนสถานะของมหาวิทยาลัยแล้วปรากฏว่าตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเดิมยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยบูรพาต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ โดยหากครบกำหนดเวลาแล้วผู้ดำรงตำแหน่งข้างต้นยังไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยก็ให้พ้นจากตำแหน่ง และตามมาตรา ๑๗ ก็กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าภาควิชาและ

หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชา รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งรองคณบดี รองผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการศูนย์ รองหัวหน้าภาควิชา และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ต่อไปจนครบวาระ แต่ถ้าบุคคลข้างต้นมีสถานภาพเป็นข้าราชการก็จะต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าบุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการนั้น ไม่อาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในทางบริหารของมหาวิทยาลัยได้ ทั้งที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยบูรพาตามบทบัญญัติดังกล่าวนั้นประกอบด้วยทั้งที่เป็นข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย และเมื่อผู้ที่เป็นข้าราชการสามารถเปลี่ยนสถานะมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยได้แล้ว ก็ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าทั้งข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยมิได้มีข้อแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรมแต่อย่างใด แต่เป็นข้อแตกต่างเฉพาะสถานภาพว่าด้วยความเป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัย เท่านั้น

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวจึงมีลักษณะที่ลิดรอนสิทธิของบุคลากรที่เป็นข้าราชการในมหาวิทยาลัย ในอันที่จะมีส่วนร่วมในเรื่องการบริหารและการกำหนดทิศทางขององค์กรที่ตนเองปฏิบัติหน้าที่อยู่ การจำกัดสิทธิในเรื่องดังกล่าวจึงน่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องของสถานะของบุคคล ดังนั้น พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๗ จึงน่าจะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ เมื่อการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ ศาลปกครองสูงสุดจึงส่งความเห็นนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่งหรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องเป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดส่งความเห็นตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ หรือไม่ และบทบัญญัติดังกล่าวเป็น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลปกครองสูงสุดจะใช้บังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมาก่อน กรณีจึงต้องด้วยหลักเกณฑ์ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ข้อ ๑ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือไม่เท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ยืนยันหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๓๕/๒๕๕๓)

(นายเจติมพล แซ่ฮง)

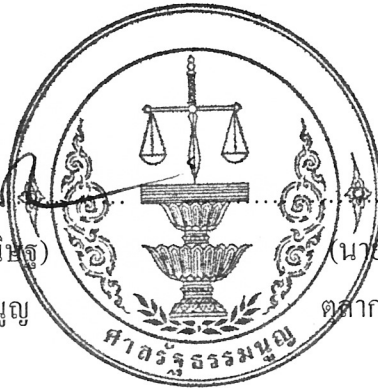
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ